

Луценко Ю.В.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД

У статті досліджено питання, які стосуються протидії організованій злочинності в контексті світового правопорядку.

У ході дослідження наголошено, що організована злочинність в сучасному суспільстві виникає складним причинним комплексом, боротьба з якою буде ефективною лише тоді, коли існуватимуть відповідні умови формування системи заходів (економічних, соціальних, правових, організаційних та ін.), які будуть націлені на блокування, нейтралізацію цих суспільно небезпечних явищ сьогодення на засадах здійснення спеціальної правоохоронної діяльності. Головним центром такої діяльності повинна стати правоохоронна структура, яка здатна оперативно та ефективно реагувати на наявні виклики і загрози, які існують з боку організованої злочинності, у тому числі на транснаціональному рівні.

У роботі акцентовано увагу, що питання соціально-правового контролю діяльності транснаціональних злочинних структур прямо залежить від рівня адаптації національного законодавства до змін злочинності і, насамперед, її високоорганізованих форм.

Досліджуючи протидію організованої злочинності у Великобританії звернута увага на те, що основними сферами діяльності організованої злочинності є наркобізнес, нелегальна міграція, відмивання «брудних» грошей, корупція, шахрайство, незаконний обіг зброї та інших вибухонебезпечних предметів, кіберзлочинність тощо.

У ході дослідження звернута увага, що особливістю організованої злочинності є її транснаціональний і глобальний характер. У цьому контексті всі зусилля протидії організованій злочинності у Великобританії спрямовані на комплексну боротьбу з цим суспільно небезпечним явищем сьогодення.

За результатами дослідження робляться прогнози щодо перспектив протидії організованої злочинності де звертається увага, що суспільно небезпечна діяльність злочинних організацій зосередиться у першу чергу на соціальній, економічній та кримінальній сферах. У зв'язку з цим, вбачаються найбільші загрози для світової безпекової політики такі явища, як: нелегальна міграція та торгівля людьми, поширення наркотиків та активізація на цьому фоні наркобізнесу, організована злочинність транснаціонального характеру та злочинність у кіберпросторі, незаконний обіг зброї та інших засобів ураження.

Ключові слова: латентність, шахрайство, зловживання владою, вор в законі, злочинний вплив, корупція, незаконний обіг наркотиків/зброї, контрабанда наркотиків/зброї, бойові припаси, відмивання (легалізація) грошей, нелегальна міграція, кіберзлочинність, взаємодія з правоохоронними органами, гуманітарна/військова допомога, прикордонний контроль.

Постановка проблеми. Широкомасштабна війна, що розв'язана РФ проти України продовжила дію існуючих в міжнародному безпековому середовищі негативних чинників і запустила додаткові руйнівні процеси тим самим знівельувала правові засади світового правопорядку.

Згідно з останнім дослідженням Центру дослідження незаконних ринків і конфлікту в Україні Глобальної ініціативи проти транснаціональної організованої злочинності (GI-TOC), повномасштабне вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року порушило діяльність мереж організова-

ної злочинності в країні, але згодом створило нові можливості для незаконної діяльності.

До 2022 року російська та українська організована злочинність утворювали найпотужнішу кримінальну екосистему в Європі: згідно з Глобальним індексом організованої злочинності GI-TOC, Росія та Україна посідали перше та третє місце за рівнем злочинності в Європі відповідно. Спалах насильства на Донбасі у 2014 році ще більше стимулював деякі незаконні ринки, особливо торгівлю зброєю [6].

У зв'язку з цим, стрімкий розвиток суспільних правовідносин, демократизація державних інсти-

туцій неможлива без наступальної боротьби зі злочинністю у різних її проявах. Держава в особі компетентних органів визначає правила поведінки, що спрямовані на гарантування безпеки кожній особі, а також встановлення стану захищеності суспільства та держави від різного роду протиправних посягань на охоронювані інтереси. Порушення цих приписів може призвести до завдання непоправної шкоди ефективній діяльності держави у різних її сферах [26, с. 389].

В умовах глобалізації транснаціональна організована злочинність є закономірним результатом розвитку злочинної діяльності в суспільстві, її організованих сфер і являє собою найбільш високолатентну і небезпечну систему організованої злочинної діяльності.

Питання соціально-правового контролю діяльності транснаціональних злочинних структур прямо залежать від рівня адаптації національного законодавства до змін злочинності і, насамперед, її високоорганізованих форм. Ряд науковців відзначають, що такі зміни в основному стосуються положень про кримінальну відповідальність за участь у діяльності злочинних формувань і питань конфіскації злочинних активів [7, с. 11].

До повномасштабного вторгнення РФ на територію України у рейтингу злочинності від GI-ТОС Україна займала 34-те місце серед 193-х країн світу та третє у Європі.

Зі світовими кримінальними ринками України пов'язують наступні види діяльності: 1) контрабандні шляхи, що з'єднують Росію та Україну й проходять через окуповані території; 2) світові контрабандні хаби в Одесі та інших портах на Чорному морі; 3) заводи в Україні, на яких виробляються заборонені експортні товари; 4) злочини, пов'язані з порушення прав людини, а саме з поняттями «торгівля людьми», «біле рабство», «контрабанда мігрантів» тощо. Даними напрямками протиправної діяльності опікуються різного роду кримінальні елементи, у тому числі вори в законі, які намагаються залишити за собою злочинний вплив на безпекову ситуацію в південному регіоні України.

Як показує час, сьогодні дана проблема продовжує залишатися гострою та актуальною для всього світового співтовариства. Це добре налагоджений транснаціональний протиправний вид діяльності, що приносить колосальні доходи злочинцям і займає в кримінальному світі лідируючі позиції по прибутковості [9, с. 195].

Ця інфраструктура підтримувала різні «бізнес-моделі» для реалізації злочинних задумів й транспортування різноманітних товарів.

До початку повномасштабного вторгнення Україна була транзитним маршрутом для героїну з Афганістану, доповнюючи маршрути через Балкани й Кавказ. Кокаїн із Латинської Америки йшов Чорним морем. З Миколаєва мафіозі експортували зброю до Азії й Африки.

У 2020-му році Україна стала найбільшим у Європі джерелом незаконного постачання тютюну, посунувши Китай. На підйомі було українське виробництво амфетаміну: закрили 67 злочинних лабораторій – найбільше в історії серед усіх країн [32].

Наведене вимагає від правоохоронних органів активізації та наступальної боротьби з транснаціональною злочинністю в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом, питання, які стосуються боротьби зі злочинністю у різних її проявах стали предметом наукових пошуків у працях В. В. Арешонкова [1; 17], А. А. Вознюка [2; 3], Б. М. Головкина [4; 35], М. М. Денисенка [18; 19; 30; 31], Д. В. Каменського [37], С. В. Клименка [20; 21; 22], І. М. Легана [9], Н. К. Макаренко [23; 24], А. В. Тарасюка [25; 26; 27; 28; 29; 41], С. О. Харитонова [36; 40] та ін.

Отже, питання боротьби з організованою злочинністю в контексті національного та іноземного досвіду була і залишається актуальною проблематикою для науковців та практиків.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження національного та іноземного досвіду у протидії організованій злочинності.

Виклад основного матеріалу. Трансформаційні, глобалізаційні й інтеграційні тенденції сучасного світу висувають нові вимоги до міжнародного прогресу та виводять розвиток транснаціоналізації організованої злочинності на новий рівень кримінальної еволюції. Інноваційні зміни у комунікативних та інформаційних технологіях створюють сприятливі умови для налагодження взаємозв'язків і контактів членів транснаціональних злочинних груп з партнерами в інших країнах і навіть на інших континентах [10, с. 1].

Системна перебудова правоохоронних органів України, створення нових правозастосовних підрозділів, удосконалення існуючих нормативно-правових актів у сфері боротьби з організованою злочинністю, у тому числі транснаціональною, вкотре підтвердила, що така боротьба є глобальною проблемою, яку неможливо вирішити на рівні окремої держави, правоохоронного органу чи нормативно-правового акту [8, с. 5–7; 11, с. 74–78; 12, с. 94–97; 13, с. 7–21; 14, с. 61–66; 16,

с. 110]. Саме тому протидія злочинності у багатьох країнах світу відіграє вирішальну роль при формуванні безпекової політики у різних сферах державного управління.

Враховуючи те, що організована злочинність виникає складним причинним комплексом, боротьба з нею буде ефективною лише тоді, коли існуватимуть відповідні умови формування системи заходів (економічних, соціальних, правових, організаційних та ін.), які будуть націлені на блокування, нейтралізацію цих небезпечних явищ сьогодення на засадах здійснення спеціальної правоохоронної діяльності. Головним центром такої діяльності повинна стати правоохоронна структура, яка здатна оперативно та ефективно реагувати на виклики і загрози, які існують з боку організованої злочинності, у тому числі на транснаціональному рівні [14, с. 62–65; 15, с. 209; 16, с. 111].

Війна в Україні змінила все, створивши «атмосферу неприпустимого ризику для міжнародного кримінального бізнесу», за даними звіту уряду США, міжнародний криміналітет зіткнувся в Україні із такими перешкодами як: закриті порти, заміновані території, частина населення пішла захищати країну. Також велика кількість криміналітету припинила співпрацювати з російськими «колегами» [32].

Показовим залишається той факт, що співпраця між російською та українською організованою злочинністю стала неможливою через політичну ситуацію та логістичні проблеми з контрабандою через лінію фронту, де точиться запекла боротьба. Багато українських кримінальних авторитетів вирішили залишити країну, а воєнний стан і комендантська година в усій країні певний час стримували деякі форми злочинної діяльності. Проте, після цього несприятливого початкового періоду багато форм організованої злочинності відновилися, а війна створює для них нові можливості. Величезні потоки гуманітарної та військової допомоги разом із послабленням прикордонного контролю стимулювали контрабанду та незаконне привласнення чужого майна на заході України, а тисячі солдатів на передовій перетворилися на прибутковий новий ринок для наркоторговців. Крім цього, призовники, які намагалися уникнути військового призову, сприяли появі нової форми контрабанди людей. Торгівля біженцями та зброєю також становить серйозну небезпеку [6].

Коли Україна випала із контрабандних маршрутів, злочинці знайшли інші шляхи постачань.

Наприклад, збільшилися потоки героїну та метамфетаміну через кордон Туреччина–Іран.

Блокада українських портів та посилення контролю за західними кордонами вплинули на зростання випадків конфіскації в Росії: збільшилася контрабанда товарів розкоші, особливо дизайнерських.

Наразі для злочинців в Україні з'явилися додаткові можливості заробітку: людський трафікінг та перевезення через кордон ухлянтів від армії.

Так, контррозвідники СБУ заблокували канал нелегальної міграції іноземців через Україну до Європейського Союзу. За попередніми даними, протиправним механізмом скористалося понад 100 осіб.

Як встановила СБУ, організаторами схеми були мешканці Києва та їх іноземні спільники. Вони створили механізм протиправного перебування в Україні вихідців з країн Південної Азії.

Зловмисники створили низку фіктивних фірм та за програмою міжнародного студентського обміну, оформлювали фіктивні запрошення іноземцям нібито на навчання до українських вишів.

Але замість навчання, на підставі отриманих запрошень, «студенти» мали можливість виїздити до країн ЄС, використовуючи Україну як перевальний пункт.

За даними слідства, учасники групи діяли по всій території України. Вони зустрічали мігрантів, забезпечували житлом та попередньо легалізували в Україні під фіктивними документами. У подальшому ділки формували групи та переправляли «студентів» за кордон.

За попередніми оцінками, зловмисники переправили каналом нелегальної міграції понад 100 іноземців. Вартість «послуг» залежала від країни призначення та коливалася від 4 до 8 тис. доларів США. Найбільшим «попитом» серед мігрантів користувалися країни Західної Європи.

У Києві та Київській області проведено низку обшуків, у результаті правоохоронці виявили сформовану групу – 15 осіб, яких готували до переправлення в Європу. Крім того, вилучено фіктивні документи, які використовували для легалізації іноземців, транспортні засоби, за допомогою яких перевозили правопорушників.

У рамках кримінального провадження одному з організаторів повідомлено про підозру за ч. 2 ст. 332 (незаконне переправлення осіб через державний кордон України) Кримінального кодексу України [33].

СБУ також заблокувала ще п'ять схем ухилення від мобілізації та незаконного виїзду за кордон чоловіків призовного віку.

Так, у результаті комплексних заходів у різних регіонах України затримано організаторів оборудок. Серед фігурантів – чинний депутат райради та посадовець Служби судової охорони.

За гроші вони пропонували військово-зобов'язаним уникнути призову та організувати втечу за кордон на підставі підроблених документів або в обхід контрольно-пропускних пунктів.

Вартість таких «послуг» ділки оцінювали до 10 тис. доларів США, залежно від терміновості та способу нелегального виїзду.

Зокрема, на *Прикарпатті*: військові контррозвідники СБУ затримали «на гарячому» депутата Калуської районної ради, який продавав фіктивні меддовідки про тимчасову непридатність до служби за станом здоров'я.

Фігурант особисто отримував гроші за готовий пакет підроблених документів.

До незаконної діяльності він залучив свого знайомого, який підшукував ухильантів, вів з ними «перемовини» та одержував від них «завдаток».

У *Кропивницькому*: СБУ та ДБР затримали посадовця Служби судової охорони, який пропонував військовозобов'язаним свій спосіб ухилення від призову. За різні суми хабарів він обіцяв призовникам працевлаштування у складі судового відомства для отримання «броні» від мобілізації до лав ЗСУ.

На *Львівщині*: ліквідовано ще один канал втечі ухильантів до Євросоюзу. До організації злочину причетний очільник місцевого благодійного фонду, який оформлював ухильантів як водіїв гуманітарних перевезень.

У *Черкасах*: затримано представника місцевого громадського об'єднання з охорони громадського порядку, який торгував фіктивними меддовідками про «погане» здоров'я. Отриману підробку ухильанти подавали до військово-лікарської комісії для подальшого «списання» з військового обліку.

На *Хмельниччині*: затримано місцевого жителя, який за гроші переправляв призовників до сусідньої країни поза пунктами пропуску.

З початку ділок підвозив ухильантів до кордону на власному авто, а потім показував їм обхідні «маршрути» лісовими стежками.

За всіма викритими фактами тривають розслідування для встановлення всіх обставин злочинів та притягнення винних до відповідальності. Зловмисникам загрожує до 10 років тюрми з конфіскацією майна [34].

Також у першому кварталі 2024 року українські прикордонники затримали групу нелегалів – 38 чоловіків намагалася потрапити до Угор-

щини. У складі групи були чоловіки з 11 областей України. Організатори незаконного переправлення отримали від своїх клієнтів від 4,5 тис. до 8,5 тис. доларів США [5].

Як бачимо, не дивлячись на широкомасштабну агресію РФ проти України правоохоронні органи продовжують протидіяти суспільно небезпечним діянням, які посягають на охоронювані інтереси держави.

Досліджуючи організовану злочинність, що пов'язана з транснаціональною, неможливо оминути увагою і зарубіжні країни де боротьба зі злочинністю має не аби яку ефективність.

Так, у Великобританії протидіє організованій злочинності Національне агентство по боротьбі зі злочинністю – НСА. До основних завдань нацгентства входить: протидія незаконному обігу зброї та наркотикам, кіберзлочинності, шахрайству, хабарництву та корупції, торгівлі людьми, нелегальній міграції, легалізації «брудних» грошей та ін.

Основним завданням НСА полягає в захищенні громадськості від організованої злочинності, націлюючись і переслідуючи тих злочинців, які становлять найбільшу суспільну небезпеку для Великобританії.

Сьогодні в НСА працює понад 5 000 офіцерів, які мають широкий спектр знань і виконують різні завдання для захисту населення від організованої злочинності. Офіцери збирають та аналізують інформацію з метою проведення об'єктивної оцінки загроз з якими може стикатися Великобританія як у короткій, так і у далекій перспективі. Офіцери НСА використовують різні види криміналістичних знань і інноваційні технології для попередження, припинення та розкриття вже вчинених кримінальних правопорушень, що, у свою чергу, забезпечує безпеку громадян та країни від злочинних посягань різного спрямування [38].

Так, у лютому 2024 року було засуджено особу за участь в організованому злочинному угрупованні, що було пов'язане з незаконним перевезенням мігрантів до Великобританії вантажівками. У ході розслідування встановлено, що заарештована особа у рамках тривалого розслідування була членом організованої злочинної групи, яка використовувала GPS-трекери для відстеження транспортних засобів, у яких вони потайки ховали людей з метою їхнього незаконного перетину через державний кордон.

Дану особу було затримано 30 березня 2021 року на гарячому під час спецоперації НСА

при спробі проникнення у вантажівку з метою подальшого транспортування чотирьох мігрантів, без відома та згоди водія.

На час арешту злочинець працював на організовану злочинну групу яка спеціалізується на незаконному перетині кордону. Під час обшуку та вилучення особистих речей злочинця було знайдено докази, які підтверджують участь такої особи в окремій злочинній мережі, яка за свої послуги обкладала даниною мігрантів у розмірі 7000 фунтів стерлінгів за особу, щоб доставити їх до Великобританії у заборонений законом спосіб [42].

Також NCA ефективно протидіє міжнародному наркобізнесу. Так, отримав тюремний термін керівник наркоугруповання, який у березні 2023 року, після проведення розслідування за участю співробітників NCA.

Злочинець, використовуючи методи конспірації, за допомогою платформи зашифрованих комунікацій займався протиправною діяльністю, яка була пов'язана з торгівлею наркотиками. У його закритій мережі було понад 50 злочинних контактів, у тому числі і за кордоном. У ході розслідування отримано неспростовні докази, що він постачав наркотики злочинним групам, спільно з наркобандами, на північному заході, а також у Плімуті та Саутгемптоні Великобританії. Свою злочинну діяльність правопорушник маскував під

законний бізнес, оскільки володів автомобільною компанією у Вавертрі та Ліверпулі. Дана компанія займалася транспортними перевезеннями як в середині Великобританії, так і за її межами.

Відповідно до вироку суду Великобританії, окрім ув'язнення керівника наркоугруповання, також було конфісковано у дохід держави його майно на суму майже 400 тис. фунтів стерлінгів. Загальна кримінальна вигода від багаторічної злочинної діяльності складає близько 3 млн фунтів стерлінгів [39].

Висновки. Організована злочинність, зокрема, у її транснаціональній формі, становить загрозу світовій безпековій політиці, оскільки вона виступає альтернативною системою суспільної побудови, яка ґрунтується на кримінальних стосунках.

У найближчій перспективі організована злочинність матиме передусім транснаціональний характер, її суспільно небезпечна діяльність зосередиться в першу чергу у соціальній, економічній та кримінальній сферах. У зв'язку з цим, вбачаються найбільші загрози для світової безпекової політики такі явища, як: нелегальна міграція та торгівля людьми, поширення наркотиків та активізація на цьому фоні наркобізнесу, організована злочинність транснаціонального характеру та злочинність у кіберпросторі, незаконний обіг зброї та інших засобів ураження.

Список літератури:

1. Арешонков В. В., Агаманчук В. М., Луценко Ю. В. Виникнення та розвиток криміналістичних досліджень при розслідуванні кримінальних правопорушень на теренах України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 384–389.
2. Вознюк А. А. Концептуальні вади кримінально-правових інструментів протидії діяльності кримінальних авторитетів. *Шляхи реформування кримінальної поліції: вітчизняний та зарубіжний досвід*. матеріали Міжнар. наук.-практ. круг. столу (Київ, 18 лют. 2022 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 54–56.
3. Вознюк А. А. Кримінально-правові інструменти забезпечення безпекового середовища України під час війни. *Нова архітектура безпекового середовища України*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 22 груд. 2022 р.). Харків: Право, 2022. С. 52–56.
4. Головкін Б. М. Оцінка дорожньо-транспортної аварійності та тяжкості її наслідків в Україні. *Проблеми законності*. 2022. Вип. 156. С. 52–75.
5. Група з 38 нелегалів намагалася потрапити до Угорщини. https://lb.ua/society/2024/02/08/597538_grupa_z_38_nelegaliv_namagalasya.html (дата звернення: 15.03.2024).
6. Дослідження «Організована злочинність в Україні знаходить нові можливості в умовах війни». <https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2023/02/Пресреліз.pdf> (дата звернення: 13.03.2024).
7. Жаровська Г. П. Перспективні напрями протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2014. № 1. С. 11–16.
8. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини, підслідні органам безпеки: кримінально-правові та кримінальні процесуальні аспекти: навч. посіб. / Ю. В. Луценко, А. В. Тарасюк, Д. А. Нескоромний та ін. Харків: Право, 2018. 160 с.
9. Леган І. М. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії транснаціональній злочинності: монографія. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 328 с.
10. Леган І. М. Теоретико-правові засади міжнародного співробітництва щодо запобігання та протидії транснаціональній злочинності: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Ун-т Державної фіскальної служби України, 2021. 41 с.

11. Луценко Ю. В. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації: окремі проблеми теорії та практики. *Ретроспектива військової агресії РФ в Україні: злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в сучасному вимірі*: матер. Міжнарод. наук.-практ. круглого столу (Київ, 22–23 черв. 2023 р.). Київ: Алерта, 2023. С. 73–79.
12. Луценко Ю. В. До окремих проблем практичної реалізації введення особи до організованої злочинної групи чи злочинної організації для виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття її злочинної діяльності. *Актуальні проблеми протидії злочинності і корупції*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 22 груд. 2023 р.). Харків: Юрайт, 2023. С. 93–98.
13. Луценко Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України: монографія. Харків: Право, 2015. 200 с.
14. Луценко Ю. В. Порівняльно-правовий аналіз звільнення від кримінальної відповідальності за злочини, які посягають на інтереси держави, у зарубіжному кримінальному законодавстві. *Наше право*. 2015. № 1. С. 60–67.
15. Луценко Ю. В. Протидія організованій злочинності та корупції в Україні: окремі теоретичні проблеми. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах*: зб. тез Міжнародної наук.-практ. конф. (Львів, 8 лист. 2019 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2019. С. 208–210.
16. Луценко Ю. В. Участь спеціальних служб іноземних держав у протидії організованій злочинності та корупції на прикладі Італійської Республіки. *Наше право*. 2017. № 4. С. 110–116.
17. Луценко Ю. В., Арешонков В. В. Вплив організованої злочинності на світову безпекову політику, що викликана пандемією Covid-19. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*, 2022. № 1, С. 78–86.
18. Луценко Ю. В., Денисенко М. М. Проблеми протидії злочинності в умовах воєнного стану. *Кримінальне право України перед викликами сучасності і майбуття: яким воно є і яким йому бути?*: матеріали Міжнарод. наук. конф. (Харків, 21–22 жовт. 2022 р.). Харків: Право, 2022. С. 29–33.
19. Луценко Ю. В., Денисенко М. М. Протидія злочинності в умовах воєнного стану: теоретико-правові проблеми. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. Випуск 3(44). С. 70–75.
20. Луценко Ю. В., Клименко С. В. Безпекова складова в контексті європейської інтеграції. *Сучасні проблеми державного та муніципального управління*: збірник матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 4 квіт. 2015 р.). Ч. 1. Київ, 2015. С. 48–50.
21. Луценко Ю. В., Клименко С. В. Поняття та зміст кримінально-правової політики держави. *Право. ua*. 2015. № 1. С. 125–131.
22. Луценко Ю. В., Клименко С. В., Денисенко М. М. Щодо протидії кіберзлочинності як сучасній загрози державній безпеці України у воєнній сфері. *Забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері: проблеми та шляхи їх вирішення*: матеріали I Міжвід. наук.-практ. конф. (Київ, 26 лист. 2021 р.): Київ: НУОУ, 2021. С. 134–137.
23. Луценко Ю. В., Макаренко Н. К. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації, що вчиняють шахрайські та корупційні правопорушення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. С. 364–368.
24. Луценко Ю. В., Макаренко Н. К. Кіберзлочинність у сфері електронної торгівлі як прояв кримінального професіоналізму. *Право. ua*. 2023. № 3. С. 59–65.
25. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Актуальні питання протидії організованій злочинності в контексті міграційної політики держави. *Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки*: зб. тез Міжнарод. круглого столу (Львів, 23 лют. 2023 р.). Львів: ЛДУВС, 2023. С. 116–122.
26. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Актуальні проблеми удосконалення окремих положень кримінального та кримінального процесуального законодавства України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 388–391.
27. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Боротьба зі злочинністю та конфіденційне співробітництво: окремі проблеми теорії та практики. *Актуальні проблеми кримінального права*: матеріали XIV Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (Київ, 23 лист. 2023 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 137–142.
28. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Запобігання нелегальній міграції: у пошуках оптимальної моделі. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2022. № 1(24). С. 1–24.
29. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Щодо окремих напрямів забезпечення державної безпеки в контексті міжнародного правопорядку. *Нова архітектура безпекового середовища України*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 22 груд. 2022 р.). Харків: Право, 2022. С. 109–113.
30. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В., Денисенко М. М. Кібербезпека та інформаційна безпека: співвідношення понять. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 320–323.

31. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В., Денисенко М. М. Правове регулювання кібербезпеки людини на міжнародному рівні: порівняльно-правове дослідження. *Наше право*. 2022. № 3. С. 34–40.
32. «Найміцніша кримінальна екосистема Європи». Як війна в Україні вплинула на злочинний світ. URL: <https://forbes.ua/war-in-ukraine/naymitsnisha-kriminalna-ekosistema-evropi-yak-viyna-vplinula-na-zlochinniy-svit-rozpovidae-the-economist-28042023-13363> (дата звернення: 22.02.2024).
33. СБУ заблокувала потужний канал нелегальної міграції в ЄС через Україну. URL: <https://ssu.gov.ua/povyny/sbu-zablokuvala-potuzhnyi-kanal-nelehalnoi-mihratsii-v-yes-cherez-ukrainu> (дата звернення: 10.02.2024).
34. СБУ ліквідувала ще п'ять «схем для ухилиянтів»: серед фігурантів – депутат з Прикарпаття. <https://ssu.gov.ua/povyny/sbu-likvidovala-shche-piat-skhem-dlia-ukhyliantiv-sered-fihurantiv-deputat-z-prykarpattia> (дата звернення: 15.03.2024).
35. Holovkin B. M., Tavolzhanskyi O. V., Lysodyed O. V. Corruption as a Cybersecurity Threat in the New World Order. *Connections: The Quarterly Journal*. 2021. 20(2), pp. 75–87.
36. Kharytonov S. O., Orlovskiy R. S., Kurman T. V., Maslova O. O., Criminal Legal Protection of the Environment: National Realities and International Standards'. 2023. 32. *European Energy and Environmental Law Review*, Issue 6, pp. 283–292.
37. Lutsenko Yu., Motyl V., Tarasiuk A., Areshonkov V., Diakin Ya., Kamensky D. Globalization of White-Collar Crime: Far and Beyond National Jurisdictions. *CUESTIONES POLÍTICAS*. 2023. № 76. pp. 64–75.
38. National Crime Agency Britannia. <https://nationalcrimeagency.gov.uk/who-we-are/our-mission> (дата звернення: 13.03.2024).
39. Operation Venetic: Cocaine boss loses assets of almost £400k. <https://nationalcrimeagency.gov.uk/news/operation-venetic-cocaine-boss-loses-assets-of-almost-400k> (дата звернення: 13.03.2024).
40. Orlovskiy R., Kharytonov S., Samoshchenko I., Us O., Iemelianenko V. Countering Cybercrime Under Martial Law. *Journal of Cyber Security and Mobility*, 2023. Vol. 12, Issue 6, pp. 893–910.
41. Tarasiuk A., Prokofieva-Yanchylenko D., Danylevskiy A., Makarenko T., Lutsenko Y. Corporate liability and white-collar crime: Comparative review: Responsabilidad de las empresas y delitos de cuello blanco: Revisión comparativa. *Cuestiones Políticas*, 2023. 41 (78), P. 523-540.
42. Third member of prolific people smuggling group convicted. <https://nationalcrimeagency.gov.uk/news/third-member-of-prolific-people-smuggling-group-convicted> (дата звернення: 13.03.2024).

Lutsenko Yu.V. COMBATING ORGANIZED CRIME: NATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE

The article examines the issues related to combating organized crime in the context of the global legal order.

In the course of the study, it was emphasized that organized crime in modern society arises from a complex causal complex, the fight against which will be effective only when there are appropriate conditions for the formation of a system of measures (economic, social, legal, organizational, etc.), which will be aimed at blocking, neutralization of these socially dangerous phenomena of today on the basis of special law enforcement activities. The main center of such activity should be a law enforcement structure capable of promptly and effectively responding to existing challenges and threats that exist from the side of organized crime, including at the transnational level.

The work emphasizes that the issue of socio-legal control over the activities of transnational criminal structures directly depends on the level of adaptation of national legislation to changes in crime and, first of all, its highly organized forms.

When researching the fight against organized crime in Great Britain, attention is drawn to the fact that the main areas of activity of organized crime are drug business, illegal migration, laundering of «dirty» money, corruption, fraud, illegal circulation of weapons and other explosive items, cybercrime, etc.

In the course of the study, attention was drawn to the fact that the peculiarity of organized crime is its transnational and global nature. In this context, all efforts to combat organized crime in Great Britain are aimed at a comprehensive fight against this socially dangerous phenomenon today.

Based on the results of the research, forecasts are made regarding the prospects of combating organized crime, where attention is drawn to the fact that the socially dangerous activities of criminal organizations will focus primarily on the social, economic and criminal spheres. In this regard, the greatest threats to world security policy are seen as such phenomena as: illegal migration and human trafficking, the spread of drugs and the activation of the drug business against this background, organized crime of a transnational nature and crime in cyberspace, illegal circulation of weapons and other means of destruction.

Key words: *latency, fraud, abuse of power, thief in law, criminal influence, corruption, drug/arms trafficking, drug/arms smuggling, ammunition, money laundering (legalization), illegal migration, cybercrime, law enforcement interaction, humanitarian/military assistance, border control.*